

Gunnar Bergstrøm

Kriminalitet som livsstil 5.0,

BOGANMELDELSE

7. oplag, Studentlitteratur, 2024 (480 sider, heraf 33 sider bilag og registre)
ISBN 978-91-44-17722-9

Denne bog er 7. oplag af Gunnar Bergstrøms bog, som udkom første gang i 1996. Bogen henvender sig til studerende på samfundsvidenskabelige, sociale og pædagogiske uddannelser og til alle, som gennem deres arbejde kommer i kontakt med kriminalitet af forskellig karakter.

Teoretisk er Bergstrøm inspireret af Glenn Walters, som er ophavsmand til teorien om kriminalitet som livsstil. Desuden bygger Bergstrøms bud på en livsstilsteori på hans erfaringer som forstander på behandlingsinstitutionen Atlantis.

Et budskab med *Kriminalitet som livsstil 5.0* er, at det er vigtigt at forstå og kunne sætte sig ind i den kriminelles verdensbillede, selvbillede og tankemønstre for at hjælpe ham eller hende med at bryde mønstre og etablere et liv uden kriminalitet. Med denne bog præsenterer forfatteren læseren for sin videreudvikling af teorien om kriminalitet som livsstil og tilbyder en model for, hvordan man kan bryde den kriminelle livsstil. Denne nye udgave supplerer tidligere udgaver med viden om bandekriminalitet, skyderier og om baggrunden for voldssom og grov kriminalitet.

Bogen indledes med en overordnet videnskabsteoretisk indføring i kriminologien efterfulgt af viden om kriminalitet ud fra statistik, socioøkonomiske faktorer, arvelige faktorer, opvækstfaktorer, risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer. Dette kapitel i sig selv giver praktikerne en god indføring i kriminologiens forskellige forklaringsmodeller. Med afsæt i de indledende kapitler er fundamentet på plads. Herpå for læseren en historisk indføring i teorien om kriminalitet som livsstil, som er blevet til gennem flere versioner siden 1990. Det historiske indblik suppleres med en udførlig forklaring af den nuværende teori og en grundig indføring i dens 10 grundantagelser med illustrative konkrete eksempler på, hvordan grundantagelserne motiverer kriminelle til at opretholde en kriminel livsstil. Livsstilsteorien er i denne version tilføjet to nye grundlæggende faktorer, lav selvkontrol og lav moralsk integritet, som bidragende årsager til, at mennesker begår kriminalitet. Desuden tilføjer Bergstrøm skam som en ny væsentlig faktor. Tilføjelserne er grundigt forklaret i bogens midterste del, som har fokus på kriminelles tankemønstre og adfærd og som skal hjælpe os til at forstå gengangeres incitament. I denne sammenhæng illustreres den kriminelle karriere fra før-teenagealderen til den ældre kriminelle. En fase, som nogle steder forekommer lettere karikeret.

BOGANMELDELSE

Bogens sidste del handler om behandling – et begreb, som forfatteren selv fortæller, at han bruger i mangel af bedre om hjælpen til at stoppe kriminelle med at begå kriminalitet. I denne del får læseren såvel et forskningsmæssigt indblik i forskellige behandlingsprogrammers effekter som et forslag til en faseinddelt behandlingsmodel til at undgå recidiv, som bygger på en kombination af forskning og livsstilsmodellen.

Bergstrøm drager en interessant parallel mellem kriminalitet og misbrug og forklarer for eksempel den unge kriminelles handlinger som udløser af dopaminkicks på linje med den umiddelbare rus, man opnår gennem stoffer. Parallellen bruger han ligeledes i forhold til vejen ud af kriminalitet, som han foreslår kan inspireres af Anonyme Alkoholikers tolvtrins-model som en trinvis proces til et liv uden kriminalitet.

Alt i alt er bogen overskueligt bygget op. Den er skrevet i et letlæseligt sprog, hvilket er en hjælp, når man skal sætte sig ind i den komplekse livsstilsteori. Bogen er interessant for praktikere, som arbejder med unge, der er på vej ind i kriminalitet eller med den mest belastede gruppe af gengangere, og som søger en psykologisk teori til at forstå kriminelles tankemønstre, adfærd og valg og et forslag til en model for vejen ud af kriminalitet.

Line Lausted, cand. mag, diplom i kriminologi
Områdeansvarlig, SSP København